

Цетиње, 12. маја

На каквом се нивоу налази добар дио биоградских листова, то је у цијелом српском свијету добро познато. Ако би се судило по многим од тих листова, о биоградској штампи се не би могао изрећи ни мало повољан суд, јер су се многи биоградски листови толико ниско срозали, да служе на стид и срамоту српске штампе у опште. И то, што је већ одавно увиђао цио српски свијет, изгледа да су тек сад почели да увиђају и они, којих се то највише тиче — публика и штампа у Србији.

У најновије вријеме почело је у биоградској јавности да избија негодовање противу скапалозне нишкове штампе и оно је почело да се шири и у самој читалачкој публици у унутрашњости Србије. Осјећа се чак и јак покрет противу такве штампе, који се на све стране испољава било у виду протестних чланака у многим биоградским листовима, било у виду протестних зборова и бојкота у унутрашњости.

У Крагујевцу, Пинчу, Шапцу и Г. Милановцу образовани су читави одбори, који проводе организацију публике раде бојкотованја биоградских листова, што на најгачнији начин претресају породични живот, а поједини биоградски листови доносе читаве чланке, којима пледирају за поправљање штампе.

Подупирући тај покрет, „Пијемонт“ тражи, да се биоградска штампа поправља, налазећи, да је данашња штампа у Србији најживља агитација противу слободне штампе, јер она ни по своме моралу, ни по своме тону, ни по цијелој својој садржини не може да буде национални будилник и спроводник културе и цивилизације, што је у првом реду задатак штампе. Он биоградску штампу овако представља: У Биограду излазе 15 свакодневних листова, од којих једва два-три имају своју идеологију, свој правац, свој програм, свој колорит. Остали лове петпарце и ради ћара дају публици оно што тражи. Како је конкуренција велика, то листови са слабијим капиталом и слабијим моралом иду и даље. Они своје ступце плаве суперлативима од лажи и клевета и доносе највеће одвратности, насрћући са апашком црскошћу на част појединаца и породица. Само два-три примјера: Један лист, који је био на прагу банкротства, од 2000 примјерака скочио је на 10.000 примјерака, када је почео да доноси један одвратан подлистак. Други је устао у одбрану најсрамнијих ствари. Трећи се препоручивао читаоцима тумачењем снова и гледањем у длан! Лист „Карикатуру“, најсрамнији лист који је икад под сунцем излазио, у Врању је држао сваки други човјек и ако је једва сваки трећи знао да сриче. Други се опет

листови баве уцјенама: Спреме напис противу које личности и онда од њега измамљују паре, да не би то штампали.

Не треба се заваривати и вјерovati да ће се штампа сама од себе поправити. Потребно је, вели „Пијемонт“, да се зло што прије и што радикалније лијечи и то како државном, тако и личном иницијативом. Држава треба да појача казнено-правну одговорност стварног уредника листа, држећи се Жакобавог мјерила: „Не треба смањити слободу штампе: треба само повећати њену одговорност“. Поострити треба казне за несртаје на част породица, али онемогућити органима власти злоупотребе. Са стране приватне иницијативе учинити опет све, да се од најезде порнографских листова спасе што прије, морално посрнули народ.

Поред „Пијемонта“, „Ријечи“ и других листова тим се питањем позабавила много дубље и „Самоуправа“. Она се о томе овако изражава:

„У свијету, у коме се јавност озбиљно цијени, и у коме се издавање новина сматра за поштен посао, који се мора савјесно радити, лист, којему се деси мапер, да изнесе неку нетачну информацију пред своје читаоце мора по 10—15 дана да се правда читаоцима; да им износи прилике, под којима му се могла догодити та непријатност; да их увјерава у искреност својих намјера да поштено обавјештава читаоце; најпослије да их увјери, да ће се редакција свом снагом трудити и пазити, да јој се тако што више не догоди. Јер у паметном свијету, лист, који 2—3 пута обмане читаоце, тако нагло почне напуштати читалачка публика, да он мора у брзо да прекине своје излагање.

У нас, у томе погледу, влада права идила. У нас има листова, који су, од тенденционих и лажних сензационих измишљотина, начинили своју специјалност. То су чак, у неку руку, љубимци читалачке публике, јер ова зна да ће у њима наћи и оно, чега нема у озбиљнијим листовима. Не мари ништа, што ће се, у року од 24 часа, све те вијести показати као лажне. Публика их је прочитала и — платила. Сјутра дан, тражиће опет нове, исто такве „информације“. И опет ће их читати и плаћати, без обзира на то, што ће оне опет бити демантоване. Листови, који тако раде, ни мало се неће застидјети због такога рада. На против њихови редактори разматаће се таком својом „вјештином“, па ће, мимогред, у листу, у коме цинички безобразно лажу публику, чак мало и покатити себи, и својим новинарским способностима!... И, у томе штрберству најниже, најопасније сорте, губи читалачка публика, и углед земље, и приватни и јавни инте-

реси. Та „мајсторија“ не снбиза се ни пред чим. Ако је нека банка одрекла „љубав“ којем новинару, овај се зато наплаћује објављујући како је та банка, по његовим „сигурним“ информацијама, на прагу банкротства. Са тако сигурним лажаријама облеће се чак и око Владалачког Дома, око Главе Цркве, око Судова и чланова Владе. О појединцима, којима тако „сигурне“ информације наносе озбиљне штете, које штеточина није кадра на-кнадити, и да не говоримо. То су свакидашње појаве. Све то свијет чита, купује и плаћа, а многи чак осјећају и ружно задовољство пред сликом моралнога мрцварења другог човјека, и ако поуздано знају да се томе човјеку, јавно и цијеломе свијету на виднку, чини крвава неправда.

Та мајсторија неких наших неваљалих листова, чији редактори, бар у савјести својој (ако је колико толико имају), морају сами себе презирати, као што презиру и жалосну несвијест читалачке публике, — нарочито се разиграва око промјена у влади. И ако се, данас бар, може у најријед погодити правац, у коме се, према утврђеним уставним нормама, морају развијати министарске кризе; и ако цио свијет зна да репортери појединих таквих листова, ни по интелигенцији својој, ни по социјалном положају својем, не могу ни мало боље бити обавјештени о интимним приликама међу члановима владе него какав најобичнији грађанин — ипак се и најлуђе комбинације таквих листова примају. Сјутрашњи дан утврди све те комбинације као глупе измишљотине. Све то не чини ништа. Публика и сјутра дан купије те исте листове, чита њихове нове измишљотине, слади их и делектира се њима, заборављајући на све што је, колико јуче, прочитала. То нам је плунута слика Тартарена Тарасконца на Алпима!...

Како је ово тема која заслужује озбиљну пажњу и вриједна дубоког размишљања, то ћемо се и ми зауставити на њу.

Покрет, који се појавио против скапалозне биоградске штампе, једностран је. Он се ограничио на војевање противу порнографије. Неоспорно, појава порнографије у биоградској штампи велико је друштвено зло и то зло треба не само лијечити, него и искорењивати. Али није само то зло у њој. Она је и губава. Зато је и цио овај покрет у овом правцу наиван, да не речемо смијешан. Кад је неко цијело биће скроз и скроз заражено, наивно је и смијешно лијечити на њему дјелимично ране. Сва му је крв покварена, а оперира му се само прст! То је чак и глупо.

Ако се већ хоће биоградска штампа да лијечи и поправља, онда је треба из коријена поправити и

лијечити. Она је скроз и скроз неморална, али не у буквалном значењу те ријечи, него у најширем значењу њеном.

Зло је, велико зло порнографија у њој, али је још веће зло, и то големо зло, што за њу нема никаквог морала. А то је оно што треба сузбијати, лијечити и искорењивати и настојавати да се подигне на достојну висину. То је оно у шта упире прст и „Самоуправа“. Биоградски листови кипте измишљотинама и најпростачкијим лажима. Они те лажи свјесно доносе и њима пуне ступце. Публика је свјесна тога, па их ипак у сласт чита. То је новинарско-трговачка роба, која се сад тражи и која је „на цијени“. Што сјутра или данас ни трага истине од тога нема, слабо се ко и осврће. Лаж је бачена, у сласт је прогутана и иде се даље. И тако се једна за другом гомила и никог од њих да глава заболи. Порнографија као што слабе трује тако се за јаче и не лепи, али ова губа трује што год дохвати. Зато и мислимо да „креветске историје“ појединих биоградских листова нијесу ни приближно тако опасне као што је опасан морал и цијелокупно биће многих и многих биоградских листова, од којих нијесу много далеко ни многи други српски и југословенски листови.

И зато баш, што је то једно наше опште велико зло, што се његове границе протежу много шире него се запажа, а тај отров продире много дубље него се и схваћа, то ћемо о њему проговорити још колико у броју за овим нарочито, а при томе на сасвијем други начин него су то учинили многи и многи биоградски листови, који су о овој теми до сада расправљали.

Цетиње, 12. маја

Полиција у Софији увијерава да је ушла у траг великој турској линијовској мрежи. Веде, да је турско министарство војно организовало линијовску у Бугарској и да су њени центри у савезу са великим бугарским варошима. Као једнога од најактивнијих линијова означају Едхем Рула, уредника турског листа „Балкан“ у Пловдиву. Него се тако темпе опште дижу и противу самог турског посланства у Софији. Она је прилика, да су све ове вијести и сувише прегјераве.

И. Скупштина у Србији конституисала се. Пошто је усвојен највиши верификациони одбор, којим су сви посланички мандати послје дугог и живље дебате озаконили, за предједника је изабран Андри Николић, а за потпредједника Јаков Чорбић и Ђоста Стојановић — сви старији радикали.

Предједник угарског сабора Навај дао је оставку. Приликом избора новог предједника, опозиција је дошла у сукоб са саборском већином и демонстративно је напустила саборску дворану. У одсуству њеном за предједника је изабран гроф Тиса и тај поступак владе толико је изазвао огорчење, да су социјалисти у Пешти приредили демонстрације, а кад су дошли у сукоб с полицијом, огласили су општи штрајк. Умјед тога се у Пешти пролила крв и настала права туча између војске и жандармерије с једне и радикалних и грађанских с друге стране.

Полиција у Брајили ушла је у траг зајери противу румунског краља Карола. Приликом путовања краљева Дунавом имао се извршити атентат на њега. Ухањена су три трговачка помоћника, који су били у вези с руским анархистима. У Галцу је затворен анархиста Штауб, родом из Финске. По многим кућама извршене су претраге.

Ситуација у Угарској

— Преговори владе с опозицијом —

Не знамо који већ пут започети преговори између председника угарске владе дра Лукача с јустовом странком прекинути су.

Према писању мађарских листова види се, да су преговори онемогућени, док из владиних кругова увјеравају да су ти преговори само прекинути и да ће се опет наставити. Али као да у томе нема много истине, јер и службено саопштење о преговорима говори како ће се тешко моћи наставити. У њему се вели:

„Пошто изасланици Јустове странке изјавише, да их ни друга изборна основа министра-председника не задовољава, и пошто ради краткоће времена није могуће упустити се у темељно расправљање постојећих питања, то је министар председник уз изјаву, да од своје стране не жели, да се преговори сматрају са свијем пропади, присиљен предложити, нека парламенат своја расправљања опет отпочне, те умолити, да се војна реформа стави на дневни ред наредне сједнице“.

Дакле министар председник не жели, да се преговори сматрају сасвијем пропади, али друга странка, која је с њим преговарала, а то су Јустовци, изјављују преко свога вође, да ништа не пристаје на изборну основу дра. Лукача, па за то неће да се упушта у даља расправљања.

Неуспјех министра председника дра. Лукача врло је неугодно одјекнуо у Аустрији. Ни надлежним факторима, а ни политичким круговима у Бечу није толико до угарске изборне реформе, колико до војне реформе. У Аустрији знају добро, да је војна реформа узрок, што између дра. Лукача и вође опозиције Јуста није дошло до жељеног успјеха. Тамо добро знају, као и у Будимпешти, да ће угарска опозиција предузети све, само да се ријешење војне реформе на што дужије вријеме одгоди. Нека вие владини предлози, опозицији ће увијек добро доћи. Она рачуна, да ће тиме само добити. Кад би пак пристала на Лукачев захтјев, те узела у расправу војне реформе макар у исто доба, кад и изборну, измакло би јој из руку једно врло прикладно средство у борби против већине и Аустрије.

Ово затезање с угарске стране озлоглавило је бечке кругове тим више, јер се влада и парламенат не могу других послова озбиљно прихватити, док се питања одбране не ријеша. Већ толико вријеме стоје владини предлози на дневном реду и не мичу се даље ради угарске кризе. Аустриски политички кругови дирижути су тиме још више, што је војна реформа њемачког царства ријешена у врло кратко вријеме — брже, него је ико и помишљао. С тим реформама страшно је поскочио порез у крви и новцу, па су ипак у другом читању прихваћене у цијелим. Социјалисти и Пољаци говорили су додуше оштро против предложених реформа, али су и они пристали, да се прихвати „en bloc“. Они су могли то запријечити, да би дошло до специјалне расправе, у чему им не би могао нико сметати.

Ситуација, у којој се сад налази угарска влада, није ни мало лака. Сам Лукач је назвао тешком. И она је одиста теш-

ка, тежа него се на први поглед да опазити. Де се из ње изађе није ни мало лако. Три су могућности, које се могу покушати. Прва је, да се преговори поново наставе. Друга је, да влада ступи у борбу с опозицијом, у сабору. Трећа је распуст сабора и нови избори. Прва је најповољнија. Ако Лукач буде предусретљив и попусти, до споразума може доћи, те би био и омогућен рад у сабору и влада би могла да ради. Да загази у отворену борбу с опозицијом, као што је то покушао Куен, слабо би му вајдило, јер би опструкција онемогућила сваки рад у сабору. Исто тако не би се користио ни распуством сабора, ни новим изборима, јер му они не би доијелили већу већину него што је има, нити би успио да опозицију ослаби, а нарочито Јустовце.

Из свега тога избија јасно да је Јустова странка моћни фактор и да до њеног држања зависи све.

Чеси и Нијемци

— До споразума никако да дође! —

Аустриска влада у парламенту нема потребну већину за рад. Већина, на коју се она ослања, састављена је из блока разних странака њемачких и других. Међу њима су и чешке странке. Али да би помагали влади, Чеси су условили, да се влада побрине, да се рад чешког сабора омогући, да утиче на Нијемце, да се споразумију с Чесима и да њихове праведне захтјеве уваже.

Ти преговори за споразум воде се од дужег времена и у Бечу и у Прагу, али са врло мало успјеха. Чеси и Нијемци не могу никако да се сложе, јер је и једнима и другима тешко да попустиштају; Чесима зато што налазе да су у праву, а Нијемцима из бојазни да се Чеси на њихову штету не осиле. Због тога су дошли до разлаза и преговори су међу њима прекинути.

Ти ће се преговори, несумњиво је, поново наставити, јер нормални и успјешан рад парламента у многоме зависи од Чеха, а они своје ступање у блок странака, које сачињавају владину већину, способни за рад, условљавају преговорима да би се дошло до споразума и мира у Краљевини Чешкој. Нијемци ће морати или поустити или ће влада остати без Чеха, а тиме и већине у парламенту.

Два су важна момента у политичкој страни тога споразума: питања о диоби чланова земаљског одбора и питање о употреби језика код надлежности у Чешкој. Прво питање претреса народносно-политичка комисија у Прагу, а друго засебан одбор састављен од осморице (4 Чеха и 4 Нијемца), који раде на уређењу тих питања у Бечу, заједно с министром унутрашњих дела. И док су се преговори односно диобе чланова земаљског одбора који се у Прагу воде, приближили крају, тако, да се већ мислило да ће бити ускоро успјешно и завршени, дотле преговори о употреби језика, које се у Бечу воде, једнако замињу, јер Нијемци никако не напуштају своје шовинистичко гледиште, које иде на политичко разједињење чешке краљевине.

Повољних дана, међутим, и представници њемачких странака у народносно-политичкој комисији у Прагу показали

су да су једностранни, јер су изјавили да они сматрају како између питања о диоби чланова у земаљском одбору и питања о употреби језика нема никакве везе, и да споразум о првом питању треба независно од исхода споразума по другом питању изнијети пред чешки сабор на одобрење.

Та и сувише провидна тактика Није-маца, оличена у тој изјави, може учинити да цијела ствар око споразума опет пропадне. Јер Чеси неће никад пристати на то што Нијемци траже, пошто је очевидно да би Нијемци хтјели да се користе концесијама, које им Чеси чине у питању диобе чланова земаљског одбора, а да за то не учине никаквих концесија Чесима у питању употребе језика.

Према таквом стању ствари разумије се да споразума не може бити. И ако Нијемци не повуку горњу своју изјаву, и још више ако у преговорима око употребе језика не напусте досадашње гледиште, данашње стање ствари у Чешкој неће се промијенити. Према томе ни прилике у бечком парламенту неће бити среће.

По листовима

Садашњи и некадашњи комесаријат

У баповини, Хрватској и Славонији, оно је други пут како постоји комесаријат. При пут је постојао 1883. год. за пријеме Рамбергово.

Кад се хоће да брани какав рђави ствар, притиче се сличностима. Тако се сада у одбрану Цувајева комесаријата у Хрватској позивају на комесаријат генерала Рамберга. Како се кад је могао бити у Хрватској комесаријат г. 1883. са генералом Рамбергом, зашто да га не може бити 1912. г. са баном Цувајом.

Поводом тога новосадеки Браник доноси врло лијепо чланак у коме с гледеном логиком и опипљивим доказима одговара на то упоређење.

Или у години 1883. није се могао бранити Рамбергов комесаријат у Хрватској, вели он, али је ипак међу нама како у погледу постанка, тако и у погледу пошљедица грдна разлика. Некадашњи комесаријат био је у корист тада потиштеног народа у Хрватској и Славонији, противу власника у Угарској, а овај је против Хрвата и Срба у корист власника у Будимпешти. И један и други су погреша устав и не дају се бранити. Али разлика је разлика између једног и другог. Ако се прво комесаријат с уставног гледишта не да правдати, оно се га извинити. Испитаном грбавом са мађарским патристима на заједничким заванима у Загребу од стране власника у Будимпешти била је овога повријеђена народба од 1868 г. склопљена између Угарске и Хрватске. Тадашњи хрватски бан гроф Јакобсав Бејачевић био је противу тога и они су грбове поставили без постова знала Хрватске у њеној држави, постоји оставку. Угарјан народ савијестно протестује, те је дошло до сукоба између војске и народа. На глас тих немира, саслани у Загреб, притичу се и настаје прва устанка. Док она се по први пут на Беча поставља за комесар генерал Рамберг, али не против, него у корист узвиђених напословних оштраја. Он је био потпуна сатисфакција Хрватској. Садашњи комесаријат то није. Напротив он садржи све што парламентарни уређује Хрватској и народи. У мјесто та бан, који није достигао своје позива, просто изметути, ставља се читаво земаља позива. Први се даје позивити правним дотађајима а овај нема нити може имати из више, а још мање правана. При првом комеса-

лично подати, нагоњило их чак и на својој злочинство. То је тако било у њиховој природи као што у многим душама има немоћно колебања вјера. Ко хоће да буде трагичан, нема исте диспозиције као какав салонски лав. Међу робањима обично се говорило: „заљубљен као Синтеа“. Кад би их неко само погледао, већ би знао, на чему је. Сви су имали коврчаву косу, која им је поешто дубоко дубље над челом висјела, бривано неговану браду, велике очи, које би се својим зракама запале ушлупити у некога и сасвим га смести, а да дотични ни сам није знао, зашто.

Дјед онога, од кога био једину усменују имам овај претек, доживио је сватоврхних згода. Двобоји и огњине играле су веома важну улогу у његову животу. На то се заљубио он, кад му је било већ 65 година, у Шер свога закупника. Обоје сам познавала. Она је била плава и бљиведа, изгледала је веома добро, обично је полагано говорила, а имала је тако мекан глас и слатки поглед као мадона. Стари је господин узео к себи и она га је тако заплела у своје мреже, да није без ње ни једне минуте могао бити. Његовој сестри и његовој кћини, које су такође у дворцу становале, чинило се то сасвим природно, јаво се схваћала љубав у тој кући. Кад се радило о било каквој страсти, ништа их није зачудило. И кад се у њиховом присуству говорило о запрекама што се стављаху којој љубави, о расклањеним љубавницима, или о освети због издјетства, оне би оје у

ријату није могло бити огорчена, али при овоме има оправдана огорчена. У томе лежи та велика, та грдна разлика међу једним и другим комесаријатом, запријучује Браник своја излагања.

Барон Скерлец — бан хрватски

Бечки листови јављају:

Барон Иван Скерлец, коме бијаше понуђено мјесто замијеника босанског земаљског поглавине, одбио је оно достојанство по наговору бившега угарског министра-председника Села и садашњег шефа угарске владе Лукача, који су му били ставили у изглед, да ће бити именован за хрватског бана. Барон Скерлец изјавио се припреман да предузме на се задаћу, да ријеша садашњу кризу у Хрватској и да створи нагодбеначку већину. Ово се нада Скерлец постићи тиме што се нацртава ослонити на хрватско-српску коалицију. Министар председник Лукач није томе противан, јер је са стране Беча и мађарске опозиције управо присиљен, да приведе крају комесаријат у Хрватској.

Барон Скерлец ставиће се већ оних дана у дотичају са вођама хрватско-српске коалиције. Захтијеваће од коалиције безусловно, да отгаје сваку кооперацију са странком права и да се одрече пакта, што га је била склопила са праванима.

За рашко-призренског митрополита

— Грамата Васељенског Патријарха и Синодала Патријаршије —

Васељенски патријарх Јоаким упутио је свештенству и народу рашко-призренске митрополије ову грамату:

„Познато је свима вама, да је ваш Архијереј поднио Цркви канонску оставку, те је наша смјерност са светим и свештеним Синодом нашла да треба да се по дужности побрине о избору и постављању достојнога напљедника.

Пошто је, дакле, извршено канонским путем гласање у нашем свечесном Патријаршиском храму светог славнога великомученика Георгија Побједоносца, по нашем патријаршиском побудењу и дозволи, од стране Светог Синода призивањем светог и обредоначалствујућег Духа за избор и истицање достојнога лица од три стављена кандидата за примање Архијерејске заштите и пастирскога жезла, те најсветије Митрополије, претпостављен је другима и изабран најпрелодобнији Архимандрит господин Гаврило Дожић, муж ваљан и свештенољепан, у божанским стварима добро извјежан, образовањем црквеним и у опште украшен, мудрошћу и способношћу обдарен и искусан у црквеним стварима и пословима, који је, посветивши се у нашем Патријаршиском храму у високо Архијерејско достојанство проглашен са истинитог и канонског митрополита те најсветије Митрополије Рашко-Призренске.

На основу тога са оном нашом Патријаршиском и Синодалном Граматом саопштавајући ово свима вама благословеним Хришћанима те Епархије желимо од срца и благосиљамо очински, заповиједамо и препоручујемо црквеним, да поменутог Високопресвештеног Митрополита Епархије Рашко-Призренске и Пречеснога Епископа Горње Мизине, љубазног нашег у Христу брата и саслужитеља господина Гаврила, примате од сада за истинског, и канонског нашег Архијереја и господара те Епархије и јеванђелског Пастира словеснога стада у истој и духовног оца свих вас, и да спомињете његово канонско име у свима

истом току ректе: „Ах, колико је он (или она) морао претрпети, док је до тога дошло“. И даље ништа. Све су их љубавне драме дубоко гањале, али огорчиле никада, па ни онда не, ако су се и злочински вршиле.

По у то је једне јесени неки господин де Градељ, који је био познан у док, побјегло са младом дјевојком.

Господин де Синтеа био је тако миран, као да се није ништа ни збило. Али једнога та дана пађу у кочине да не међу неима обрешена.

Његов је син на исти начин умро у једном хотелу, за пријеме свог оца, што га је 1841. предузео, пошто је констатовао, да га нека оперна пјевачица вара.

Остало је за собом дијете од 12 година и удову, сестру моје мајке. Она се покукла са дјететом к мому оцу на наше имање Бергилон. Мени је било тада седамнаест година.

Ви не можете помислити како је за чудо рано дозрио тај млади Синтеа. Нагледало је као да су се у њему као пошљедице напале све љубавне страсти и сва преферансност његовог рода. Увијек је сандарио и по читавој сати трчао сам кроз брестове алеје, које су се протезале од двора до шуме. Са свом сам прозора увијек видјео тог романтичног младића, како је пролазио обилазних корана, замашљена нога, руку на леђима, наплада би застао и дигао главу, као да види, размишљаје и већна ствари, које надилале његову добу.

ПОДЛИСТАК

УДОВИЦА

— Guy de Maupassant —

Било је то за пријеме великога дова у дворцу Балевиља. Јесен је била туробна и кишовита, а то дошло на земаљу није под погледом шунга, него је гласио због непрестаних киша.

Готово сасвијем отоварена шума била је влажна као какава вада. Кад би човјек ступио под такво велико, кишом величине шибано дрво, ударно би му у нос задах најјесени, некаква водена пра, која је одисала гравом и мокарим земљом. Киши непрестано па тој обали у друштво својих вода, који их пратише подучених рјетова и сипањене даље на дебија, те младе даме, што се у својим сукненим одјелима пробјаху кроз кишу, држали би се непером увијек уморни и тијелом и духом напрат у дворцу.

У великом салону играли би се увијек по слије дивеа томоула. Али нико се није могао опасно право расположити. Шетар је буцно, да су се ваши клепатајући затварали, а старе се вјетренце вртале попут зврка.

Хтједоше да се причају приче према плаковним узорима. Но никоме не паде на памет нешто забавно. Јонци приповиједаху локачке доживљаје, а даме узалуд разијаху гласе, не би ли у себи могле открити фантазију једне Шехерезаде.

И већ хтједоше одустати од тога начина

разборите, кад једна млада дама, што се безбрижно играла руком своје тегве, старе госпођице, онази мали претек од косе, који је већ често видјела, а да при том није ништа знала.

Пуната је, окрећући нежно претек од руке: — Реци ми, тегка, какав је то претек? Чини се, као да је од дјетје косе?

Стара дјевојка пошрвати, а онда поблиједи и коначно дршћућим гласом рече:

То је тако жалосно, да о томе не могу говорити. Остале назире сва погреша мога живота. Тада сам још била веома млада и спомен је за мене тако тужан, да још и сада, кад се на то сјетим, морам плакати.

Наравно, да су сад сви хтјели чути ту приповијетку, али тегка није хтјела приповиједати. Коначно су је тако дуго молили, да је попустила.

— Ја сам већ често приповиједала о породици де Синтеа, која је данас изумрла. Познала сам три задња мушка потомка. Сва три умрла су на сасвијем једнаки начин. То су косе пошљедица. Нему је било тринаест година, кад је одузео живот — мени ради, то вам се чини чудновато, је ли?

Ах, то вам је било чудновато племе, ти Синтеа, ljudi, ако баш хобете, али та лудост била је ипак дражена: љубав их је учинила лудима. Сви су, као прави потомци своје породице, били необуздано страсти и похватили тако, да их је то изгонило на најневјероватније ствари, којима би се фана-

свештеним службама и обредима као што је законски одређено, слушајући и покорављујући се свима његовим Архиепископским наредбама и саветима, који теже вашој духовној користи и спасењу, ревнсношћу чувају догмата и предања наших Пратаца, тачном вршењу дужности и искреном напном покорављању у богоданој нашој сличној Империји. Поред тога, да у љубави и са готовошћу дајете његове Архиепископске главне и уобичајене приходе према постојећим канонизмима.

Пошто је до свога скорога доласка тамо одредио за свога заступника — администратора — пречасног протојереја господина Јосифа Спасића, поново вама наређујемо: да реченог Јосифа признајете за канонског заступника Његовог Високопреосвештенства и уважавате га и поштујете као што доликује, докле и ваш Архиепископ, помоћу Божијом, лично дође и у испуњењу своје срдчане жеље са вама се састане и у вашој средини настану, имајући узајамну доховну заједницу у Господу Исусу Христу, чија благодат и неизмерна милост са нашом молитвом и благословом нека буде са свима вама.

Мисли

Многе политичке странке подсећају ме на трговине: продају наде, у које се многи полаже, а ништа не дају.

Спас отаџбине не пита за параграфе.

Жеља жељу вуче, а све за собом човјека, у коме се рађају.

Врлог прво занесе, па онда понесе; труди се да му се не примиче, па је већ тиме опасност свака избјежљута.

Најлакша је вјера у оно што се жели.

Многи и свој страх називају мантом.

Нити гази вријеме, нити дај да те прегаз; иди упоредо с њим.

Валси

Српство

Излет у Далмацију и Босну. У понедељак је из Србије отпутовало за Дубровник 20 свршених ђака Учитељске Школе у Јагодини са два своја професора. Сем Дубровника и других неких далматинских мјеста јашу ће обићи, путујући на повратку кроз Босну и Херцеговину, још и Мостар, Сарајево и неке друге босанско-херцеговачке вароши.

Босанска омладина у Србији. Око сто босанских омладинаца спремају се, да почетком ове јесени посјете Србију. Бављење њихово у Србији трајало би 10—15 дана, за које би вријеме посетили неколико знаменитијих вароши, ради разгледања њихових знаменитости.

Српски трговци у Грчкој. Велика група српских трговаца и индустријалаца из Србије намјерава да посјети Атини и још неке грчке градове. Хоће да се упознаду с грчком трговином и индустријом. Излет ће бити у јуну мјесецу.

Угушивање слободне штампе. Из Србије се жале: Да би се сузбила слободна штампа, једним расписом министра гра-

ђевина, који није закон, уведена је једна драконска такса за новине. Од сваког броја наплаћује се поштарина по 1 пара, што чини за 1000 бројева 10 динара. И тако, листови који се штампају и поштом растурају у 5000 примерака морају плаћати поштарину годишње 18.250 динара. Оваквом праксом иде се на то, да се угуши слободна штампа путем расписа и ако то није законом прецизирано.

Завод за поправку у Биограду. У жељи, да се малолетне скитнице у Биограду поправе и изведу на пут, министар правде одлучио је, да се у Биограду створи установа за поправку, те да се малолетници мјесто у затвор упућују у тај завод, у коме ће се научити неком занату и извести на пут, да буду часни и поштени грађани. У одбор, који ће о заводу и питомцима у њему водити рачуна, министар правде је поставио др. Божу Марковића и др. Чеду Митровића, ванредне професоре Универзитета; Жрку Лазарића, члана управе града Биограда; Добру Бакића, секретара министарства унутрашњих дјела; и Мишу Цукића, одборника општине биоградске. За први мах одбору је за извршење овога задатка стављен кредит од 13.000 дина. Општина биоградска је за овај завод уступила своју кућу, у којој је до сада био општински азила, у улици Краљевића Марка.

Словенство

Нови хотел на Корчули. У прошлу недељу је на свечан начин отворен нови „Hotel de la Ville“ на Корчули. Из Дубровника је био парочити излет са лијеним бројем излетника и са војном музиком. Удобни пароброд „Наш“, који је водио излетнике, стигао је на Корчулу у подне. На обали су госте дочекале дијче корчуланске музике, власници хотела и неколицина општинских одборника. Тај дан на Корчули је била права свечаност у којој је цијело мјесто узело учешћа. „Hotel de la Ville“ налази се на обали на врло лијеном положају. Уређан је модерно и странцу пружа све оне погодности, које до сада није могао наћи на Корчули и ради чега ово мјесто није имало онај довољан број посетилаца како заслужује. Да и Корчула има један врло лијено уређен хотел није заслуга оних празних обећања, којима влада умне чешће да обасипље. Заузимаљивошћу и јаким вољом познатог г. Одака Роберта и предузетљивошћу корчуланске општине дошло се до ове нове тековине, којом се користи томе крају. Да ће овај хотел успјети, не сумњамо, јер онај ред и послуга, која је јединствена ондје гдје г. Одак влада, најбоље јамче за напредак. И ми с наше стране желимо најбољи успјех.

Српски љекари у Љубљани. Српско љекарско друштво одлучило је, да пошље посебно изасланство на прославу десетогодишњице „Друштва љекара у Крањској“, у лице г. Војислава Ј. Суботића, оператора.

Коменскијева школа у Бечу. На основу једне одлуке радног министарства мораће се опет у Бечу на Laudstresse отворити чешка Коменскијева школа, коју је општина бечка дала затворити. На мјесинштво је већ послало бечкој општини наредбу, којом се то одређује.

своју собу — пољубио руку, мрљајући при том:

— Ја те љубим.

Много сам скривила, веома много, па и данас због тога плачем. Остала сам стара у сивелица зато, или боље, мени се чини као да сам обудовљела заручница — његова удовица. Мене су забављале те дјечје нежности и ја сам га чак и то и подстрекавала. Била сам кокетна и задовољна баш као према мушкарцу, љубазна и подла. Сасвим сам заљудила то дијете. За мене је то била игра, а за његову и моју мајку шаљива забава. Било ми је дванаест година. Помислите само: како бисмо били могли тај атом страсти узети озбиљно! Цјеливала сам га, коликогод је хтно. Сама сам му писала љубавна писма, које су прије прочитале наше мајке, а он ми је одговарао ватреним редницама, које сам чувала. Он је држао да је наша љубав другима тајна, као да је већ готов човјек. Али ми смо заборавили, да је то један Сантез.

Потрајало је то тако једну годину и он једне вечери у парку паде преда ме на колена и рече ватрено пољубивши кичу мога одједа:

— Ја те љубим, љубим! Умирем од љубави. Чуј, ако ме икада превариш, ако икада дадеш привијешто другоме, тада ћу учинити оно исто, што и мој отац.

А тада дода дубоким гласом, да је човјека све стресло:

— Ти знаш, што је он учинио!

Мерешковски у емиграцији. Руски листови јављају да велики руски писац Мерешковски не намјерава враћати се више у Русију него ће остати у емиграцији. На то га наводе два разлога. Приликом пошљедњег боравка у Русији био је стављен под надзор, па му је заплвијењен и рукопис романа „Александар В.“ а заједно с издавачем његова дјела „Павла I.“ говучен је пред суд. С тога се Мерешковски не мисли више враћати у отаџбину. Он живи у Паризу.

Десетогодишњица савеза чешких новинара. У недељу је, како смо већ јавили, у Прагу прослављена десетогодишњица савеза чешких новинара. На прослави су поред новинара учествовали многи чешки посланици, међу њима Крамарж, Фидлер, Клофач, Њемен, затим и други представници политичких и књижевних кругова. У 9 сати прије подне отворно је председник савеза Јосиф Мишковски свечану скупштину. У свом поздравном говору приказао је развој чешког новинарства. Нарочито је опргао велико значење Карла Хавличка Боровскога за чешку штампу. Први је иза њега говорио начелник града Прага др. Грош, који је поздравно новинарски савез у име града Прага, нагласивши да представништво града Прага високо цијени значење чешког новинарства. За тим је члан господске куће, главни управник „Земске банке“ др. Матуш говорио о развоју чешког новинарства у пошљедњих 50 година. Приказао је живо тешку борбу, коју је чешка штампа морала да води шездесетих година прошлог вијека. Др. Крамарж говорио је о задацима и дужностима чешке журналистике. Истакао је, да ни парламенти ни странке не би могли ништа без журналистике. Ниједан организовани рад не може напредовати, ако га не помаже журналистика. С признањем нагласио је колико је чешка журналистика учинила за оживљање Народног Позоришта и за Средишњу Матицу Школку. Уским границама живота малог народа значење штампе још је далеко веће него код великих народа. Још су говорили посланик Швехла о потреби најужег додира између политичких чинилаца и новинара, посланик Хаји о жељама новинара поводом новог закона о штампи, посланик Клофач о потреби новинарске школе и излета у иностранство. Подије његова говора је председник Мишковски закључио скупштину прогласивши још лијеп број писмених поздрова новинарском савезу. Нарочито је тонао поздрав, који је у име чешког народног вијећа послао председник Подлишњи истичући заслуге новинара за сав чешки народни рад. Послије скупштине био је сјајни матине у Сметаниној сали.

Пољски соколи у Њемачкој. Према пошљедњим извјештајима показују Пољски Соколи велики напредак у Њемачкој. Број друштава је од 164 у години 1907. скочио на 225 у 1911. години, а број чланова од 7668 на 9401. Савез соколски подијељен је у 13 жула. У котару Гњезно има 16 друштава са 606 чланова, у познањском 39 друштава са 1129 чланова, у источном Познању 23 друштва са 526 чланова, у горњој Шлеској 23 друштва са 576 чланова. У западној Пруској 14 друштава са 377 чланова. У средњоњемачкој групи налази се Берлин 1 седам

Кад сам претрашена шутила, усташе он, дигне се на прсте, да се докучи мог уха, јер сам била већа од њега, па рече моје име Геневефа тако нежним, људским и саткним гласом, да ми је читаво тијело уздрхало.

Ја промучах:

— Хајдемо кући.

Не рече више ни ријечи, него пође за мном. Али кад смо се пећали преко стуба веранде, још једном ме задржа:

— Знај дакле: ако ме оставиш, ја ћу се убити.

Сад сам увидјела, да сам предалеко дошла, те се стадох више уздржавати. Кад ме је ради тога једног дана прекорио, одвратих му:

— Знаш, ти си сад већ престао за игру а за озбиљну љубав ипак још премладо. Ја ћу чекати.

И тиме сам мислила да сам свршила.

У јесени је пошао у један институт. Кад се слиједећег лета вратио, била сам заручена. Он је то одмах опазио и био је осам дана тако тих, да сам се озбиљно узнемирила.

Деведега дана уставши рано, наћох на мом прагу комадић папира утакнут испод вратију. Узех га, отворим и прочитам:

«Ти си ме издала, а Ти знаш, што сам Ти рекао. Напала си ме тиме у смрт. Да ме нико други не узмогла паћи нешто Ти, то дођи у парк. Баш на мјесто, гдје сам Ти прошле године рекао, да Те љубим, и ту погледај у висе».

Мислила сам, да ћу полудити. У највећој се журба обучем и потрчам, да сам готово

друштва са 160 чланова, Берлин 2 три друштва са 65 чланова, Берлин 3 три друштва са 45 чланова, Шарлотенбург 4 друштва са 85 чланова, Кененик 1 друштво са 14 чланова, Обершенкајзе 3 друштва са 34 члана, Никсдорф 4 друштва са 50 чланова, Шенеберг 2 друштва са 25 чланова, Тегел 2 друштва са 20 чланова Вајсенсе 1 друштво са 20 чланова. Даље су у овој групи у Дрездену 3 Сокола, у Лајпцигу два, у Штетину један. Сјеверозападној групи су поред осталог у Бремену два Сокола, у Хамбургу два, у Хановер-Линден три. Врло су раширени Соколи и у западним индустријским котарима, гдје су у пет жула 73 соколска друштва. Готово сва друштва приказују значајан прираст.

Кратке вијести

Ћесар у Ишлу. Аустријски Ћесар половном јуна иде на љетње боравиште у Ишл, гдје ће остати до краја августа. У Ишлу ће бити и вјенчање његове унуке надвојвоткиње Јелисавете са грофом Валдбургом.

Покрет противу хришћана. У Кини је настао покрет противу хришћана, који се све више шири. До сада је неколико католичких цркава спаљено. Исто тако поубијано је неколико њих, који су прешли у католичку вјеру. Покрет се шири по свима кинеским покрајинама.

Арбанаски покрет. Турска влада у вјерава да је арбанаски покрет престао и да од њега нема никаквих опасности. Међутим из свију крајева Старе Србије и Македоније јављају, да арбанаски покрет још постоји, да се шири и да озбиљне размјере узима. Тако страни листови јављају, да побуњених има 12000 и да никако не мирују.

Предаја Родоса. Острво Родос, које је талијанска флота заплосела, сад је сасвијем пало у руке Талијанима. Сва турска посада на њему предала се и она ће бити послана у Италију. Посада се састоји из 2300 момака и 38 официра. Исто тако предано је 4000 пушака, двије батерије брдских топова, два митраљеа и много муниције.

Позоришта у Србији. Позоришни одбор подијелно је према новом закону цијелу Србију на пет позоришних области овако: Прва је источна област, са сједиштем у Зајечару; њу су добили уорачени Рајчић и Топаљевић. Друга је западна област, са сједиштем у Ваљеву; њу су добили уорачени Диниљевић и Крсмановић. Трећа је југоисточна област, са сједиштем у Нишу; њу је добила позоришна група „Заједница“, којом управља Булић. Четврта је средина област, са сједиштем у Крагујевцу; њу је добио управник друштине Лазећ. Пета је северна област, са сједиштем у Пожаревцу; њу је добио управник друштине Делини. Друштине ће се звати „Гундулић“, „Стерија“, „Трифковић“, Јоаким Вујић“ и „Тоша Јовановић“. Које ће се од ових имена дати којој дружини, није још ријешено.

Петроград без новина. Догођаји у ленским рукокопима злата пробудили су радништво у индустријским руским градовима, да прогласе генерални штрајк. Организација штрајка није била добра,

изнемогла паза, па означено мјесто. Његова мала шкелска каница лежала је на земљи у блату. Кроз читаву је поћ непрестанне кишло. Погледам горе и видим, како се нешто међу лишћем миче. Јер је дувао јак вјетар.

Не знам, шта сам тада учинила, мора да сам најирије завикала, можда сам се оневијестила и пала, а тада у двор побијела. Не том у кревету се опет оневијестих, кад је крај мене сједила мајка.

Чинило ми се, да сам савала грозан сан на промучах:

— А Готтрап?

Није било одговора: дакле је била истина.

Нијесам се узудила још једном га видјети, али сам молила, да ми даду дугу једну коврчицу његове плаве косе. Ето, ту је она.

И стара госпођица тујана лица показује претан на свом прету.

Задрхтавши још неколико пута, обрвише очи и рече:

— Превинула сам своје заруке, а нијесам навела разлог томе. И тако сам остала увијек удова тог тринаестогодишњег дјетића.

Глава јој па то паде на груди, а низ лице јој се сипусте сузе усомечене.

И кад су сви пошли да спавају, пришао је један дебели довац, кога је та приповијетка збуњила, свом сусједу у уху:

— Није ли то страшно, кад је човјек тако сентименталан?

па је дошло само до свеопштег штрајка слагача. У четвртак су листови изашли још у мањем опсегу него обично, а у петак није у опште ни један изашао.

Награда лиге против двобоја. Прошле године је управа лиге против двобоја расписала награду од 500 К за најбоље дело, у ком ће се младеж упознати са тим покретом и које ће васпитно дјеловати. У свему су стигле три радње, од којих је за најбољу проглашена једна са мотом „Mater dolorosa“, а написала га је супруга д-ра Армина Најмана.

Поновни рударски штрајк у Енглеској. Из Лондона долазе вјести, да ће се рударски штрајк поновити, јер настају неспоразуми ради минималне плате. Управа војне минарије купује велике количине угљена.

Нове босанске биљеге. Од 1. јула биће стављене у промет нове босанско-херцеговачке биљеге (марке), које ће бити посве сличне аустријским биљегима. Досадашња емисија биљига из год. 1899. биће 31. августа о. г. са свијем из промета повучена.

Дневник

Отпutowали под Острог. Њихова Краљевска Височанства Нашљедник и Нашљедница отпутовали су јутрос рано на својем аутомобилу са Њиховим Краљ. Височанствима Кињазом Петром и Кињазом Петром и Кињазом Петром и Кињазом Петром, где ће боравити два дана и присуствовати на великом народном сабору, који се сваке године о Тројицама купи код моштију Св. Василија.

Са Њиховим Краљ. Височанствима отпутовали су и г. министар војни бригадир Јанко Вукотић и генералађутант г. бригадир Митар Мартиновић.

Под Острогом ће испред народа дочекати Њихова Краљ. Височанства управитељ зетско-брдске области г. бригадир Благо Бошковић. Јуче је под Острог отпутовала војна музика са г. капелником Вимером, да својим присуством увелича дочек високих гостију.

Допутовали. Г-ђа и г. пуковник Александар Константиновић, родитељи Њеног Краљ. Височанства Кињазине Наталије, допутовали су у сриједу послје подне на Цетиње, да као гости Њихових Краљ. Височанстава проведу у Црној Гори један дан и ноћ.

Царев Лаз. Ове године 12. јула извршује се двије стотине година од славне победе на Царевом Лазу, што су је Црногорци под Владиком Данилом извојевали 1712. г. над далеко већом османлиском силом, која је до ноге била потучена. Преданја о славној побједи српског оружја над непријатељем носе се с кољена на кољено, јер је једна од најславнијих успјеха наших предака.

† **Натко Нодило.** У Загребу је у 81. г. умро Натко Нодило, један од најстаријих хрватских народних бораца и најумнији хрватски књижевник. Он је родом из Сплета и по занимању је био професор. Био је у прво вријеме уредник листа „Nacionala“, који је као претеча „Narodnog Lista“ излазио на талијанском језику. Због тога је и изгубио и службу. Био је и посланик у парламентском сабору. Доцније је изабран за професора загребачког универзитета. На књижевности је

радио много и с успјехом. У цијелом свом животу као напредни Хрват испољавао се за јединство српског и хрватског народа. Покој му души!

Крилатић. Крилатић Видмар долази вечерас на Цетиње и у недељу послје подне, ако вријеме дозволи, на Обилића пољани извршиће лет на крилатици. Како ће ово бити први пут летење на крилатици у нашој земљи, то је за њ интересовање врло велико.

Чеси у Приморју. У сриједу су у Загреб приспјели многи Чеси који скупа путују преко Босне и Херцеговине за Приморје. Посјетиће и Боку Которску, али се не зна хоће ли и у Црну Гору свраћати. Међу њима се налазе неколико угледних личности као др. Грош, начелник Прага, др. Крижек, сопственик електро-техничких великих завода, затим изасланици прашких друштава и корпорација: Меркура, клуба самосталних трговаца и индустријалаца, трговачко-занатлиске коморе, индустријског друштва, савеза фабриканата пољопривредних справа, као и многе госпође и госпођице.

Колера се опет јавља. Прије неки дан констатован је у Цариграду један случај колере, који сигурно уз познате цариградске прилике, неће остати усамљен. Сада јављају, да се и у јужној Италији такођер јавило више случајева колере, који су без сумње наставак лањске, која је баш у Италији бјеснила. Талијанска влада додуше гласове о колери демантује, али тим порицањима слабо ико вјерује, јер је Италија лани, кад је колера у њој косила дневно много жртве, одлучно порицала, да колере у Италији има. И у Смедереву, у Србији, које мјесто лежи на Дунаву, десио се недавно један сумњив случај смрти и неколико сумњивих обољења. Кад се зна, да је лањске године у Смедереву било више случајева колере, онда није искључена могућност, да би се она ондје и ове године могла јавити. Регистримамо ово зато, да се за времена проведу код нас ове мјере опрезности, јер оно, што се лани дешавало, апсолутно се ове године не би смјело поновити. Опрезност није никада сувишна.

Наш катастар. Катастарско одјељење завршило је премјер вароши Старог Бара и цијеле капетаније. Укупна премјерена површина износи око 5400 хектара. Као основ премјеру служила је тригонометријска мрежа четвртог реда, чије су тачке прорачунане примјеном теорије најмањих квадрата, дакле до сада познатом највећом тачношћу. Снимање детаља — парцела вршено је на основу полигонометриске мреже а због брдовитог терена тахиметриским теодолитом најважнијих конструкција са центриралном подлогом, којим се инструментом ради једино у Француској, а у пошљедње доба и у Италији. Планови су сви израђени на финим гумираним картонима набавленим из највеће свјетске фабрике Р. Рајса из Њемачке. Планови су рађени у размјери 1:2000.

Тачност, којом је премјер извршен, предвиђена је пруским правилником, а планови су израђени чисто, лијепо, колорисани тако, да остављају утисак финог техничког посла. Као што је познато, наш катастар почео је рад 9. априла 1910. год. До сад је свршио: Ријеку, Д. Град, Никшић, Вир Пазар, Ст. Бар и сад капетанију барску. На челу катастра стоји шеф г. Милош Марковић, геометри су: г. г. Свет. Ацић, Р. Николајевић, Јања Вукелић и Ст. Маркуш и два помоћника и потребан број радника.

Једна афера. У Сарајеву је почео да излази на њемачком језику часопис „Südslavische Revue“. Како су као сарадници ове ревије означени и неки Срби, биоградски листови су оштро устали противу њих, приказујући их као издајнике. Нарочито су на око узети др. Јевто Дедијер, доцент биоградског универзитета и др. Милутин Ускоковић секретар министарства финансија. Уз биоградске листове, који осуђују најоштрије Србе сараднике овог велико-аустријског листа, заприштава се и јавност у Србији и тражи: да се Дедијер и Ускоковић оглуше из државне службе и да се жигосу сарадници овог листа: Светозар и Владимир Ђоровићи, Војислав Бесаровић, Милутин Ускоковић и Јевто Дедијер, који су презријели све националне обзире. О овој афери проговоримо нарочито.

Нови двокрунаши. У понедељак су пуштени у промет у цијелој Аустро-Угарској нови двокрунаши мјесто досадањих сребрних форинта, које се из промета повлаче. Како у нашој земљи има знатно сребрног аустријског новца, а нарочито сребрних форинта, то на ово обраћамо пажњу, како би их замијенили благовремено.

Кинематограф. Вечерас у суботу, сјутра, у недељу, и понедељник даваће кинематограф у Зетском Дому представе са одабраним новим програмом и уз обичне цијене. Између осталог приказиваће се: Хипнотично лијечење, одлична шака; Излет са путицом шала; Грофичина наруквица, велика криминална драма у 24 слике, у главној улози мали Фриц Ебеланд; Дупло бјегство, американска комедија; Огристица или Тонтолини као детектив, врло шаљиво; Пајаци циркуса Медрано, Париз; Тонтолини иде у лов, врло шаљиво; Убиство у парку, Криминална драма; Милеровићовић, шаљиво; Част од Судермана итд.

Вријеме. Пошљедњих дана имали смо кишу, која је веома јака и плаха била. Киша је почела у сриједу послје подне и с времена на вријеме се излијевала. Нарочито је јуче била бујна. Помијешана с вјетром и грмљавином излила се силна киша. Било је с њоме једно вријеме чак и града. Изгледа на боље вријеме никаквих нема.

Исправка. У одговору г. Сава П. Вукотића, штампаном на четвртој страни прошлог броја нашег листа, поред неких обичних штампарских грешака провукла се и једна крупнија, која кварн емисао на дотичном мјесту, те је овјем исправљамо. У шестом реду оздо трећег ступца између ријечи: „свагдашњој“ и

„љубави“ изостало је ово: „љубави наших предака за ову земљу и њене светиње, у“. Према томе дотична мисао има овако гласити: „А зар ће се моћи у чему и њихова традиција предочавити нашој традицији садржаној у свгдашњој љубави наших предака за ову земљу и њене светиње, у љубави која није била платонска“ и т. д.

Биљежник

— Турски министар војни пао је за вријеме инспекције с коња и сломио кост на ноzi.

— Француски службени лист доноси именовање Димена за француског посланика у Бечу.

— Бивши угарски министар унутрашњих дјела гроф Анони положиће посланички мандат и повући ће се из политичког живота.

— Турска влада је предложила парламенту, да се установи триполска и Бенгазијска ослободила од свих пореза за ову годину и да им се опрости досадањи порески дуг.

— Дарданели су отворени и већ је кроз њих прошао велики број бродова.

— У Бостону је у трговачком дијелу вароши избио пожар, који је проузроковао штету од преко милион долара.

Разне вијести

Од министра на просјака. Када је у Сједињеним Америчким Државама за председника био изабран Џаксон, који је прије тога био генерал у војсци, приђе му један човек сав пошњенан. Поздрави га као народног изабраника и напомену му да је много уложио труда око пропаганде за његов избор. — „Ви сте сада највиши управник, и зато се надам, да ће вам пријателји и даље требати“. — „О то се разумије“, одговори Џаксон. — „Лично могу ли вам бити на услузи? Јесте ли већ изабрали своје министре?“ — „То сам већ учинио.“ — „Свеједно, ја ћу бити задовољан и са неким посланичким мјестом у Европи.“ — „Жао ми је, али сва су мјеста попуњена.“ — „Онда ћете ме поставити као првог савјетника у вашој кабинету или каквом министарству.“

„Ја сам примио потпуни кабинет мога претходника, а министри сами бирају своје секретаре.“ — „То ме већ једи, али ја ћу се примити и неке мање службе, те ћу постепено аванзовати.“ — „Сва мања мјеста су заузета вишим чиновницима.“ — „Онда макар шта морам добити. Замислите, председниче, колико мукe сам имао око нашег избора.“ — „Признајем да је тако, али обратите се господину вишем чиновнику, који раздаје мјеста.“ Поставио је још неколико питања, али одговори су увијек били исти. Кад видје да нема никаквог успеха, погледа на бившег генерала, па ће рећи: „Напошљетку, господине генерале, поуздано је, да ћете плати за мене бар који изнотени капут“. Овај му се захтев небуши на опште задовољство. Излазећи од председника, питао се у себи: каква је разлика између министра и просјака?

ОГЛАСИ

Част ми је овим јавити пошт. грађанству, да сам већ примио за ову љетну сезону велику партију сваковрсног цивилног (уског) одијела, како за одрасле тако и за дјецу, коју продајем по најумјернијој цијени.

Цетиње, 9 маја 1912.

Блажо М. Маркуш

Р. 41, бр. 22, 1,2 трговац.

НА ЗНАЊЕ

Грађевине свих врста израђује фирма

Антонa Беладе и другова.

Заступник Алојз Мали

Цетиње Р. 15, Број 23, 1,6

ПОД ОФИТ издајем двокатну кућу одмах до моје.

Р. 10, бр. 19, 6,6 Васо Радовановић.

СРЕДИШЊИЦА
ТРСТ

„БАЛКАН“

ПОДРУЖИЦА
ЉУБЉАНА

отпремно и комисионо дионичко друштво. Уплаћена главница К 500.000

Прима пошљекe за отпрему из свију страна и на све стране свијета уз најповољније увјете. Велика суха стоваришта у слободној луци и у граду.

У исто вријеме купује, продаје и прима у комисију сваку врсту робе по налогу и за рачун својих муштерија те даје на исту робу предујмове, и отпрема ову из Трста у означена мјеста.

Број 3 13,15

Штампа Кр. Ц. Државне Штампарије.

АДРЕСА Balkan—Trieste Riva Grumula 14.

Власник и одговорни уредник Радомир Кривокапић Орлински.